

Aberdeenshire
COUNCIL

Business Services

Comhairle Siorrachd Obar Dheathain

PLANA GÀIDHLIG

2023-2028

Ro-ràdh

Tha Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain fhathast dealasach a thaobh a bhith ag àrdachadh mothachadh agus a' toirt adhartachadh air cleachdadh na Gàidhlig ann an Shiorrachd Obar Dheathain. Tha seo a' cumail taic ri Plana Nàiseanta na Gàidhlig agus ri ar dleastanasan a thaobh Achd na Gàidhlig (Alba) 2005.

Tha am Plana Gàidhlig againn airson 2023-28 a' mìneachadh mar a tha sinn an dùil cothroman ionnsachaidh Gàidhlig a bhrosnachadh agus taic a chumail riutha, làthaireachd na Gàidhlig àrdachadh ann an tachartasan ealain is cultair, agus mothachadh a thogail air feadh Shiorrachd Obar Dheathain mun Ghàidhlig agus a dualchas san sgìre. Togaidh sinn air an adhartas a rinneadh sa chiad Phlana Ghàidhlig againn.

Ron ghalar lèir-sgaoilte, thug sinn cothrom do luchd-obrach cùrsa ionnsachadh Gàidhlig a fhrithealadh ann an leabharlannan air feadh Shiorrachd Obar Dheathain, chruthaich sinn fiosrachadh mun Ghàidhlig do luchd-obrach air eadra-lìon na comhairle, chruthaich sinn dreachd Gàidhlig de shuaicheantas na comhairle, chruthaich sinn cùrsa air-loidhne airson luchd-obrach gus beannachdan agus abairtean bunaiteach ionnsachadh agus bhrosnaich sinn cothroman ionnsachaidh Gàidhlig do sgoilearan.

Tha iomadachd cànanan nach beag aig muinntir Shiorrachd Obar Dheathain. Chithear cho seann 's a tha eachdraidh na Gàidhlig againn bho ainmean-àite air feadh Shiorrachd Obar Dheathain, cuid aca a chithear sa phlana seo. Tha dà-chànanas agus ioma-chànanas gu math àbhaisteach air sgàth àrdachadh anns an àireimh de dhaoine san àite aig nach eil Beurla mar a' chiad chànan aca.

Tha measgachadh beairteach de dhualchas agus stòrasan cultarach aig Shiorrachd Obar Dheathain. Ged a tha an àireamh de dhaoine san sgìre aig a bheil Gàidhlig air a bhith ìosal fad ùine mhòr, sheall cunntas-sluaigh 2011 gun robh àrdachadh san sgìre thairis air an deichead roimhe. Bheir cunntas-sluaigh 2022 dealbh as ùire dhuinn air cleachdadh na Gàidhlig san sgìre, a dh'fhiosraicheas na h-obrach a tha sinn a' planadh.

Tha am plana againn ag amas air cur ri adhartachadh agus dìon na Gàidhlig ann an Alba, rud a tha air leth cudromach agus luachmhor.

Jim Savege
Àrd-oifigear

Clàr-innse

Clàr-innse

1. FACAL-TÒISEACHAIDH	4
Tuirisgeul air COMHAIRLE SIORRACHD OBAR DHEATHAIN.....	4
A’ Ghàidhlig taobh a-staigh COMHAIRLE SIORRACHD OBAR DHEATHAIN	5
Gàidhlig ann an Alba	6
Achd na Gàidhlig (Alba) 2005.....	7
Plana Nàiseanta na Gàidhlig	7
In-sgrùdadh air comas cànanain	8
Co-chomhairleachadh air an Dreachd Plana Gàidhlig	8
2. PRÌOMH PHRIONNSABALAN	10
Spèis cho-ionann	10
TAIRGSE GHNÌOMHACH.....	10
Àbhaisteachadh	10
PÀRANTAN CORPORRA	10
3. GEALLTANASAN A’ PHLANA	11
Amasan àrd-ìre.....	11
AMASAN Seirbheisean Corporra.....	22
4. FOILLSEACHADH A’ PHLANA	41
Foillseachadh agus sanasachd a’ Phlana.....	41
5. GOIREASACHADH A’ PHLANA	42
6 A’ SGRÙDADH A’ PHLANA	42
7. AM PLANA GÀIDHLIG ANNS AN ÙGHDARRAS PHOBLACH	42
Uallach airson a’ phlana air a’ cheann thall	42
Uallach làitheil airson a’ phlana	43
Buidheann buileachaidh is sgrùdaidh a’ phlana Ghàidhlig	43
A’ conaltradh le luchd-obrach.....	44
Buidhnean Leth-eisimeileach is Treas Pàrtaidhean	44
EÀRR-RÀDH 1 – IN-SGRÙDADH AIR COMAS CÀNAIN	45
EÀRR-RÀDH 2 – CO-CHOMHAIRLE PHOBLACH	48

1. FACAL-TÒISEACHAIDH

TUAIRISGEUL AIR COMHAIRLE SIORRACHD OBAR DHEATHAIN

Tha ùghdarrasan ionadail an urra ri bhith a' toirt seachad farsaingeachd de sheirbheisean poblach. Tha seo a' gabhail a-steach foghlam, cùram sòisealta, rathaidean is còmhdhail, leasachadh eaconamach, taigheadas is planadh, dìon àrainneachdail, dèiligeadh ri sgudal, seirbheisean cultair is cur-seachad.

Tha Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain air aon de na 32 sgìrean comhairle ann an Alba. Tha sgìre Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain air a chuirteachadh le Moireibh, Roinn na Gàidhealtachd, Peairt is Cheann Rois agus Aonghas. Tha a' chomhairle na buidheann mhòr, le 16,000 luchd-obrach agus i a' libhrigeadh nan ceudan de sheirbheisean ionadail airson leas ar coimhearsnachdan. Tha gnìomhan na comhairle againn air an stiùireadh tro sheirbheisean – Foghlam agus Seirbheisean Chloinne, Seirbheisean Gnìomhachais, Seirbheisean Bun-structair, agus Slàinte is Cùram Sòisealta. Tha sia sgìrean rianachd aig a' chomhairle - Banbh is Bùchainn, Bùchainn, Fearann Mhàrtainn, Gairbheach, Ceann Chàrdainn is a' Mhaoirn agus Màrr - far am bith buill thaghte ionadail a' dèanamh cho-dhùnaidhean air cùisean ionadail. Bithear a' co-dhùnadh air cùisean corporra aig comataidhean poileasaidh – Seirbheisean Gnìomhachais, Seirbheisean Foghlaim is Chloinne, Coimhearsnachdan, Bun-structair agus an Làn-Chomhairle. Tha sia sgìrean rianachd ann an comhairle Shiorrachd Obar Dheathain agus tha Comataidh Sgìreil, Manaidsear Sgìreil agus Sgioba-stiùiridh Sgìreil aig gach sgìre. 'S e obair a' Mhanaidseir Sgìreil, le taic an Sgioba-stiùiridh Sgìreil, a bhith a' cuideachadh na Comataidh Sgìreil le bhith a' dèanamh cho-dhùnaidhean ionadail, agus a bhith a' dèanamh cinnteach gun tèid na co-dhùnaidhean sin a chur an gnìomh.

Tha 70 comhairlichean taghte aig Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain. Tha iad a' riochdachadh nan 19 uàrdan taobh a-staigh sgìre an ùghdarrais: tha trì comhairlichean an urra aig sia uàrdan agus tha ceithir comhairlichean an urra aig 13 uàrdan. Tha oifisean againn anns na h-àiteachan a leanas

- **Obar Dheathain** – tha a' phrìomh oifis againn ann an Obar Dheathain, taobh a-muigh sgìre na Comhairle
- **Sgìrean Banbh is Bùchainn agus Bhùchainn:** Banbh, Baile nam Frisealach, Dùn MhicDhuibh, Ceann Phàdraig, Srath Eichin
- **Sgìrean Fearann Mhàrtainn agus Ghairbheach:** Turra, Eilean, Mealdruim, Westhill agus Inbhir Uraidh
- **Sgìrean Mhàrr agus Cheann Chàrdainn is a' Mhaoirn:** Abèidh, Àfard, Beanncharaidh, Hunndaidh, Eaglais Labhrainn, Port Leathain agus Stonehaven

Is e lèirsinn Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain “A bhith a’ frithealadh Shiorrachd Obar Dheathain bho na beanntan dhan mhuir - brod na h-Alba”. Fon lèirsinn sin, tha naprìomh phlanaichean airson na comhairle air am mineachadh mar a leanas:

- **Plana na Comhairle** – a’ mineachadh mar a choileanas a’ chomhairle a lèirsinn, tha seo a’ mineachadh nan amasan agus nam builean a tha a’ stiùireadh ar cuid obrach
- **Planaichean gnìomhachais** – a’ toirt cunntas air na bhios gach Seirbheis comhairle a’ cur ri bhith a’ libhrigeadh ar prìomhachasan ro-innleachdail

Chithear prìomhachasan na Comhairle gu h-ìosal:

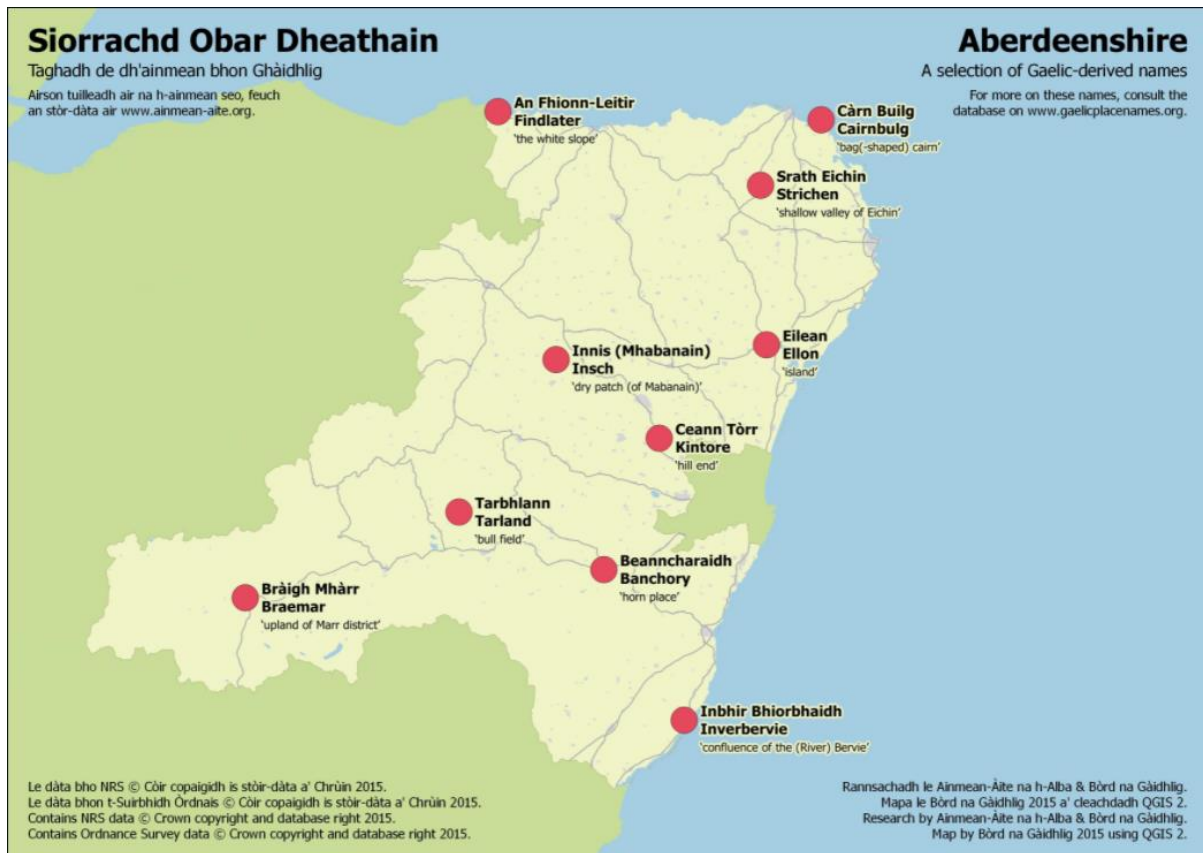
Colbh	Prìomhachas
Na daoine againn	Ionnsachadh fad Beatha Slàinte is sunnd
An Àrainneachd againn	Atharrachadh na gnàth-shìde Coimhearsnachdan Ath-leumach
An Eaconamaidh againn	Fàs eaconamach Bun-structar agus stòrasan poblach

A’ GHÀIDHLIG TAOBH A-STAIGH COMHAIRLE SIORRACHD OBAR DHEATHAIN

Chaidh àireamh luchd-labhairt na Gàidhlig ann an Siorrachd Obar Dheathain suas bho 890 ann an 2001 gu 1400 ann an 2011, an leudachadh as motha san dùthaich. Tha [Plana Gàidhlig Siorrachd Obar Dheathain 2016-21](#) a’ toirt seachad mion-chunntas air luchd-labhairt na Gàidhlig bho thoraidhean cunntas-sluaigh 2011 a rèir uàrdan taghaidh 2007.

Bheir an Cunntas-sluaigh ann an 2022 fios às ùr dhuinn air cia mheud agus cò na daoine ann an Siorrachd Obar Dheathain aig a bheil Gàidhlig.

Chithear ainmean-àite le tùs Gàidhlig ann an Obar Dheathain sa mhapa gu h-ìosal (tùs: https://www.ainmean-aite.scot/wp-content/uploads/2016/09/mapa_BnG_Sd_Obar_Dheathain.jpeg)

Mar fhastaiche, tha Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain air fòcas a cuid obrach Ghàidhlig a chur air dearbh-aithne, conaltradh, trèanadh luchd-obrach agus leasachadh cànanain thar nam beagan bhliadhnaichean a dh'fhalbh. Tha seo a' gabhail a-steach: a bhith ag adhartachadh agus a' cumail taic ri ruigsinn air foghlam tro mheadhan na Gàidhlig anns an ùghdarras ionadail faisg air làimh; a bhith a' brosnachadh chothroman ionnsachaidh Gàidhlig ann an sgoiltean agus cothrom air goireasan; stèidheachadh shoidhnichean dà-chànanach aig prìomh thogalaichean ùra aig a' chomhairle agus aig prìomh oifisean na sgìre; ag ullachadh dreachd Ghàidhlig de shuaicheantas na comhairle; earrann air làrach-lìn na Comhairle a tha gu sònraichte mu [sheirbheisean Gàidhlig](#); agus a bhith a' cruthachadh modal trèanaidh air an taobh a-staigh gus tuigse a bhrosnachadh air modhan-obrach nuair a tha luchd-còmhnaidh ag iarraidh conaltradh a dhèanamh sa Ghàidhlig.

GÀIDHLIG ANN AN ALBA

Sheall Cunntas-sluaigh 2011 gun robh sgilean Gàidhlig aig mu 87,000 duine ann an Alba (mu 1.7% den t-sluaigh). Bha àrdachadh anns an àireimh de luchd-labhairt fo aois 25, airson a' chiad turais riamh, ged a chaidh am figear iomlan sìos beagan. Sheall an Cunntas-sluaigh cuideachd gu bheil luchd-labhairt na Gàidhlig a' fuireach anns a' mhòr-chuid de choimhearsnachdan air feadh na h-Alba, le mu 50% a' fuireach air a' Ghàidhealtachd agus sna na h-Eileanan, agus mu 50% thairis air a' chòrr den dùthaich. (Tùs: [Plana Nàiseanta na Gàidhlig](#))

ACHD NA GÀIDHLIG (ALBA) 2005

Chaidh Achd na Gàidhlig (Alba) 2005 aontachadh le Pàrlamaid na h-Alba gus inbhe na Gàidhlig a dhaingneachadh mar chànan oifigeil ann an Alba aig a bheil spèis cho-ionann ris a' Bheurla.

'S e fear de na prìomh fheartan ann an Achd 2005 gu bheil ullachadh ann a tha a' toirt comas do Bhòrd na Gàidhlig (a' phrìomh bhuidheann phoblach ann an Alba a tha an urra ri leasachadh na Gàidhlig) gus toirt air ùghdarrasan poblach planaichean Gàidhlig a dheasachadh. Chaidh an t-ullachadh seo a chur ann gus dèanamh cinnteach gun dèan an roinn phoblach ann an Alba oidhirp gus an seas a' Ghàidhlig, le bhith a' togail inbhe is ìomhaigh na Gàidhlig agus le bhith a' cruthachadh chothroman practaigeach gus a cleachdadh.

Is e an sgrìobhainn seo Plana Gàidhlig Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain a chaidh ullachadh taobh a-staigh frèam-obrach Achd na Gàidhlig (Alba) 2005. Tha e a' cur an cèill mar a chleachdas sinn Gàidhlig san obair againn agus mar a nì sinn cleachdadh na Gàidhlig comasach nuair a bhios sinn a' conaltradh ris a' phoball is ris na prìomh chom-pàirtichean againn, agus mar a bhrosnaicheas agus a leasaicheas sinn a' Ghàidhlig.

Thathar air Plana Gàidhlig Shiorrachd Obar Dheathain a chur ri chèile a rèir nan slatan-tomhais reachdail ann an Achd 2005, le mothachadh air Plana Nàiseanta na Gàidhlig is air an Stiùireadh air Deasachadh Phlanaichean Gàidhlig. Tha am Plana againn a' cuideachadh le bhith ag àrdachadh inbhe na Gàidhlig ann an Shiorrachd Obar Dheathain agus a' sealltainn mar a tha sinn a' cruthachadh chothroman practaigeach airson Gàidhlig a chleachdadh ann an Shiorrachd Obar Dheathain. 'S e prìomh adhbhar a' Phlana seo barrachd dhaoine ann an Shiorrachd Obar Dheathain a bhrosnachadh gus Gàidhlig a chleachdadh nas trice agus ann an raon nas fharsaing de shuidheachaidhean agus gus seo a chur an comas.

PLANA NÀISEANTA NA GÀIDHLIG

Tha taic Comhairle Obar Dheathain ri amas Plana Nàiseanta na Gàidhlig, 2018-23 "gun tèid a' Ghàidhlig a chleachdadh nas trice, le barrachd dhaoine ann am barrachd shuidheachaidhean".

Tha sinn airson an t-amas seo a choileanadh tro bhith a' cur fòcas air obair anns na trì cinn seo:-

- A' meudachadh cleachdadh na Gàidhlig taobh a-staigh na buidhne againn agus a' brosnachadh barrachd dhaoine gus a' Ghàidhlig a chleachdadh nas trice nuair a bhios iad a' conaltradh leinn

- A' cur ris na cothroman aig daoine a bhith ag ionnsachadh na Gàidhlig mar phàirt den obair làitheil againn
- A' brosnachadh ìomhaigh fhàbharach dhan Ghàidhlig far an gabh seo dèanamh mar phàirt den obair làitheil againn mar bhuidheann

IN-SGRÙDADH AIR COMAS CÀNAIN

Tha e na phrìomh eileamaid den Phlana Ghàidhlig againn a bhith a' tuigsinn nan sgilean Gàidhlig a th' ann taobh a-staigh Comhairle Obar Dheathain. Rinn sinn sgrùdadh air comas Gàidhlig air an taobh a-staigh gus am bi tuigse nas fheàrr againn air na sgilean a th' ann mar-thà agus air far am biodh feum air àrdachadh air mothachaidh no trèanadh.

Chaidh cuireadh a thoirt do luchd-obrach Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain suirbhidh luchd-obrach a lìonadh gus na h-ìrean de sgilean Gàidhlig agus an ùidh ann an cothrom ionnsachaidh a chomharrachadh. Fhreagair ceud ceathrad 's a naoi (149) neach-obrach an suirbhidh eadar 31^{mh} Lùnastal agus 19^{mh} Sultain 2021. Chan eil sgilean Gàidhlig aig a' mhòr-chuid den luchd-freagairt (83%). Nochd an dàrna leth den luchd-freagairt ùidh ann a bhith a' frithealadh cothrom ionnsachaidh neo-fhoirmeil air abairtean Gàidhlig bunaiteach. Thuirt ceathrar luchd-freagairt gum bi iad a' cleachdadh an cuid sgilean Gàidhlig san obair aca leis a' chomhairle.

Thug luchd-freagairt molaidhean seachad air mar a ghabhadh Gàidhlig a bhrosnachadh ann an Shiorrachd Obar Dheathain. Thug luchd-freagairt molaidhean matha seachad air mar a ghabhadh seo a dhèanamh, a' gabhail a-steach ionnsachadh tro sgoiltean, a' gabhail a-steach blasad Gàidhlig aig aois òg; clasaichean an-asgaidh no air prìs reusanta ('s dòcha air-loidhne) a bhith air an tabhann do choimhearsnachdan agus luchd-obrach; agus beachdachadh air Gàidhlig a chleachdadh air soidhnichean sràide no rathaid.

Chaidh beachdachadh air na toraidhean agus tha cuid de ghnìomhan mar-thà an sàs sa phlana gnìomh, agus thèid beachdachadh air cuid eile aca agus thèid an toirt air adhart ron Earrach/Samhradh 2023 mar a chithear sa phlana gnìomh.

Tha sgrùdadh eile san amharc taobh a-staigh àm a' Phlana gus cur ris na ciad thoraidhean a fhuair sinn ann an 2021.

CO-CHOMHAIRLEACHADH AIR AN DREACHD PLANA GÀIDHLIG

A rèir Achd 2005, feumaidh ùghdarrasan poblach co-chomhairle a chumail air an dreachd Plana Gàidhlig mus tèid a chur gu Bòrd na Gàidhlig. Rinn Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain co-chomhairle air an dreachd Phlana eadar 26 Lùnastal agus 7 Dàmhair 2021, agus fhreagair 139 neach.

Tha na freagairtean dhan cho-chomhairle an cois seo mar Pàipear-taice 2 den aithisg seo.

Bha luchd-freagairt airson barrachd chothroman a bhith ann do dh'òigridh gus Gàidhlig ionnsachadh agus fòcas a bhith ann air Gàidhlig a bhrosnachadh nas fheàrr ann an ealain is cultar.

2. PRÌOMH PHRIONNSABALAN

SPÈIS CHO-IONANN

Fo Achd na Gàidhlig 2005, tha Bòrd na Gàidhlig ag amas air inbhe na Gàidhlig a dhaingneachadh mar chànan oifigeil ann an Alba aig a bheil spèis cho-ionann ris a' Bheurla agus a' leantainn air seo, tha am Bòrd an dùil gun seall ùghdarrasan poblach anns na planaichean aca, mar a thèid am prionnsabal a choileanadh agus a chumail suas san obair acasan.

Nì Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain cinnteach, far a bheil Gàidhlig mar phàirt den obair is de na seirbheisean againn, gu bheil iad aig an aon ìre agus càileachd ris an fheadhainn a bheir sinn seachad sa Bheurla.

TAIRGSE GHNÌOMHACH

Bidh Comhairle Obar Dheathain a' tairgsinn nan seirbheisean Gàidhlig againn gu gnìomhach dhan luchd-obrach againn agus dhan phoball. Far am bi sinn a' toirt seachad seirbheisean Gàidhlig, gabhaidh sinn ceumannan gus dèanamh cinnteach gum bi fios aig a' choimhearsnachd gu bheil iad ann, agus gu bheil iad air am brosnachadh gu gnìomhach gus an cleachdadh.

ÀBHAISTEACHADH

Nì Comhairle Obar Dheathain cinnteach gu bheil cothroman aig a' phoball agus aig an luchd-obrach againn gus Gàidhlig a chleachdadh air an àbhaisteachadh, a' cumail taic ri amas Plana Nàiseanta na Gàidhlig 2018-23 gum bi "a' Ghàidhlig air a cleachdadh nas trice, le barrachd dhaoine agus ann an raon nas fharsainge de shuidheachaidhean".

PÀRANTAN CORPORRA

Tha Comhairle Shiorrachd Obar Dheathain mothachail air na dleastanasan a th' air Pàrant Corporra gus dèanamh cinnteach gum faigh clann is daoine òga a th' ann an cùram agus luchd-fàgail cùraim le Gàidhlig na h-aon chothroman 's a gheibh an fheadhainn aig a bheil cànanan eile. Nì a' chomhairle cinnteach gun toir Plana Cloinne sam bith (do dhaoine òga a tha, no a tha air a bhith, ann an cùram) no Plana Slighean neach-fàgail cùram aire iomchaidh do chothroman cànan.

3. GEALLTANASAN A' PHLANA

AMASAN ÀRD-ÌRE

Tha Comhairle Siorrachd Obar Dheathain air obrachadh le Bòrd na Gàidhlig (a' phrìomh bhuidheann poblach ann an Alba le uallach gus leasachadh na Gàidhlig a thoirt air adhart) gus grunn Amasan Àrd-ìre a chruthachadh a tha a' nochdadh ar dealas airson na Gàidhlig aig ìre ro-innleachdail agus aig a bheil dlùth cheangal ri Plana Nàiseanta na Gàidhlig airson 2018-23.

CUIR RI CLEACHDADH NA GÀIDHLIG

Amas Àrd-ìre	Stèidhich agus cùm suas buidheann buileachaidh plana Gàidhlig le riochdachadh bho Sheirbheisean uile na Comhairle. Bidh uallach aig àrd-oifigearan fhathast airson a bhith a' libhrigeadh gnìomhan taobh a-staigh na seirbheis aca.		
Buil a thathar ag iarraidh	Bithear a' sgrùdadh, ag ath-sgrùdadh agus a' libhrigeadh gnìomhan mar a bhios iomchaidh rè beatha a' Phlana Ghàidhlig.		
Cleachdadh làithreach	Bidh oifigearan aig seirbheisean na comhairle a' buileachadh gnìomhan bhon Phlana Ghàidhlig mu dheireadh. Ach, chan eil buidheann buileachaidh chomharraichte ann a bhios a' coinneachadh gu cunbhalach.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Stèidhich buidheann buileachaidh thar-sheirbheis airson a' Phlana Ghàidhlig	A' cruthachadh buidheann agus a' cur prògram de choinneamhan air dòigh	An t-Sultain 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Co-chruthaich Cumhachan Iomraidh leis a' bhuidhinn bhuileachaidh	Cruthaich Teirmichean Iomraidh	An t-Sultain 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Cuir prògram de choinneamhan air dòigh gus sùil a chumail air a bhith a' buileachadh ghnìomhan taobh a-staigh a' Phlana Ghàidhlig.	A' cruthachadh clàr de choinneamhan	An t-Sultain 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
--	-------------------------------------	-------------------	---

A' TOIRT FÀS AIR CLEACHDADH NA GÀIDHLIG

Amas Àrd-ìre	Co-obrach le comhairlean eile gus goireasan co-roinnte a mheudachadh airson leasachadh na Gàidhlig		
Buil a thathar ag iarraidh	Tha goireasan a tha air an co-roinn le ùghdarrasan ionadail eile air an cleachdadh airson a bhith a' cur ri mothachadh air Gàidhlig agus air leasachadh na Gàidhlig ann an Siorrachd Obar Dheathain.		
Cleachdadh làithreach	Tha co-obrachadh air a bhith ann roimhe le ùghdarrasan ionadail faisg air làimh le bhith a' co-roinn ghoireasan agus tha a' chomhairle fhathast fosgailte a thaobh a bhith a' togail dhàimhean le ùghdarrasan ionadail eile gus goireasan a cho-roinn far a bheil sin iomchaidh.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Ag obair le co-oibrichean ann an ùghdarrasan eile a tha deònach goireasan conaltraidh a cho-roinn, a' gabhail a-steach leabhraichean, dàin, cùrsaichean cànan, goireasan Gàidhlig air-loidhne a tha rim faotainn agus taic do phàrantan a tha a' cuideachadh chloinne le obair-dachaigh.	Co-obrachadh leantainneach le ùghdarrasan eile Àireamh nan goireasan a chaidh a cho-roinn	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Ag obair le ùghdarrasan ionadail eile gus comharrachadh far an gabh cothroman	Àireamh nan cothroman a chaidh a cho-roinn, agus an àireamh de	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

ionnsachaidh Gàidhlig air-loidhne a ch-roinn (Ionnsachadh is Leasachadh)	dhaoine a bhios a' gabhail pàirt anns a' chothrom.		
--	--	--	--

Amas Àrd-ìre	Coilean an dleastanas fo Achd an Fhoghlaim (Alba) 2016 gus solar a dh'fhaodadh a bhith ann airson foghlam tro mheadhan na Gàidhlig agus foghlam luchd-ionnsachaidh Gàidhlig a bhrosnachadh do luchd-còmhnaidh an àite, a' gabhail a-steach an cothrom a tha ann fon Achd seo do phàrantan gus iarraidh gun tèid foghlam tro mheadhan na Gàidhlig a stèidheachadh.		
Cleachdadh làithreach	<p>Chan eil Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig ri fhaighinn agus chan eil ach glè bheag de sholar do luchd-ionnsachaidh san ùghdarras aig an àm seo. Ma tha pàrantan airson 's gum faigh an cuid chloinne foghlam tro mheadhan na Gàidhlig, faodaidh iad an cur gu Bun-sgoil Gilcomstoun ann am Baile Obar Dheathain, agus tha taic ri fhaighinn bhon ùghdarras airson seo tro a bhith a' pàigheadh airson còmhail. Tha fiosrachadh mu FtG ri fhaighinn air làrach-lìn na Comhairle.</p> <p>Tha obair gus a' Ghàidhlig a bhrosnachadh mar L3 ion-obrachail agus buntainneach a' leantainn air adhart mar phàirt de sholar cànan 1+2. Tha luchd-teagaisg a' faighinn buannachd bho chothrom air ionnsachadh na Gàidhlig agus air goireasan tron Chaidreachas Leasachaidh Roinneil. Tha leasachaidhean ùra air am brosnachadh agus air an comharrachadh tro Phortal Chànanan Bun-sgoil Siorrachd Obar Dheathain a tha ruigsinneach dhan h-uile neach-teagaisg. Tha sgoiltean air am brosnachadh gus teaghlaichean a stiùireadh do na cothroman Ionnsachadh Gàidhlig a tha air cumail air làrach-lìn Ionnsachadh Teaghlaich a' Chaidreachais a Tuath.</p> <p>Tha e-sgoil na ghoireas teagaisg air astar stèidhichte anns na h-Eileanan an Iar.</p>		
Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> • Tha daoine nas mothachaile air cothroman agus goireasan ionnsachaidh na Gàidhlig. • Tha fiosrachadh a thaobh foghlam tro meadhan na Gàidhlig agus foghlam luchd-ionnsachaidh ri fhaighinn. 		
Gnìomhan a dhith	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Dèan ath-sgrùdadh air, leasaich is ùraich fiosrachadh a tha ri fhaighinn air làrach-lìn Comhairle Siorrachd Obar Dheathain co-cheangailte ri Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig	Cùm sùil air ìrean cleachdaidh na làraich-lìn? Àrdachadh san àireimh de cheistean mu FtG do dh'oifigearan?	Gach bliadhna san t-Sultain fad bheatha a' Phlana	Ceannard an Fhoghlaim
Lean air adhart a bhith a' sealltainn do dhaoine far am faigh iad fios mun a h-uile cothrom	Tadhalan air an làraich-lìn	Ùrachaidhean gach teirm fad	Ceannard an Fhoghlaim

ionnsachaidh Gàidhlig a tha com-pàirtichean sa Chaidreachas Leasachaidh Roinneil a' toirt air adhart – do luchd-obrach is do theaghlaichean.	Cuir ri com-pàirteachadh le puist air na meadhanan sòisealta	beatha a' phlana (An Lùnastal / An Dàmhair / Am Faoilleach / An Giblean)	
Lean air adhart a' brosnachadh chothroman do Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig do sgoiltean tro e-sgoil.	Àrdaich an àireamh dhaoine a nì Teisteanasan Nàiseanta bho 1 no 2 sgoilear gach seisean.	Gach bliadhna tro bheatha a' Phlana	Ceannard an Fhoghlaim
a) Meudachadh air cleachdadh nam meadhanan sòisealta gus cothroman Ionnsachaidh Gàidhlig a shanasachadh nas fheàrr do chloinn is do theaghlaichean b) Thoir piseach air brosnachadh chothroman bogaidh agus cothroman ionnsachaidh Gàidhlig eile tro bhith a' cleachdadh innealan conaltraidh stèidhichte leithid Post Seachdaineil nan Sgoiltean gu gach neach-obrach agus cunntasan meadhanan sòisealta corporra airson ionnsachadh teaghlaich san sgìre ionadail no ann an ùghdarrasan eile.	Àireamh nan tweet agus an ìre cho-cheangail le Tweets Meudachadh ann an ceistean mu chom-pàirteachadh ann an cothroman ionnsachaidh luchd-obrach.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard an Fhoghlaim
Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> Cuir ri mothachadh air agus ri cleachdadh chothroman ionnsachaidh Gàidhlig aig ìre na h-àrd-sgoile tro e-sgoil. 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Lean air adhart a' brosnachadh chothroman do Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig do sgoiltean tro e-sgoil.	Àrdaich an àireamh dhaoine a nì Teisteanasan Nàiseanta bho 1 no 2 sgoilear gach seisean.	Gach bliadhna fad beatha a' Phlana Ghàidhlig	Ceannard an Fhoghlaim

Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> Cuir ri mothachadh agus cleachdadh nan cothroman ionnsachaidh Gàidhlig tron tairgse L3 aig ìre na h-àrd-sgoile. 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Cùm fiosrachadh, a bhios air ùrachadh gu cunbhalach, airson cothroman ionnsachaidh Gàidhlig do luchd-obrach teagaisg air Portal Cànanan Bun-sgoiltean Comhairle Siorrachd Obar Dheathain	Cùm sùil air cleachdadh na làraich agus com-pàirteachadh leis an làraich Cùm sùil air làthaireachd aig tachartasan co-cheangailte ris a' Ghàidhlig. Bidh freagairtean airson suirbhìdh bliadhnail Riaghaltas na h-Alba airson 1+2 a' sealltainn àrdachadh air a' Ghàidhlig mar L3	Ùrachaidhean gach teirm fad beatha a' phlana An Lùnastal / An Dàmhair / Am Faoilleach / An Giblean	Ceannard an Fhoghlaim

Amas Àrd-ìre	Le comhairle bho Bhòrd na Gàidhlig, thoir fiosrachadh do phàrantan ann an sgìre na comhairle agus dèan suirbhìdh còmhla riutha air a bhith a' stèidheachadh foghlam tro mheadhan na Gàidhlig agus foghlam Luchd-ionnsachaidh.
Cleachdadh làithreach	<p>Chan eil Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig ri fhaighinn anns an ùghdarras aig an àm seo. Ma tha pàrantan airson 's gum faigh an cuid cloinne foghlam tro mheadhan na Gàidhlig, faodaidh iad an cur gu Bun-sgoil Gilcomstoun ann am Baile Obar Dheathain, agus tha taic ri fhaighinn bhon ùghdarras airson seo tro bhith a' pàigheadh airson còmhhdail. Tha fiosrachadh mu FtG ri fhaighinn air làrach-lìn na Comhairle.</p> <p>Tha foghlam luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig air a bhrosnachadh mar L3 ion-obrachail agus buntainneach. Thèid suirbhìdh bliadhnail 1+2 aig Riaghaltas na h-Alba a chleachdadh gus àireamhan Gàidhlig mar L3 a thomais.</p> <p>Chan eil solar sam bith ann do luchd-ionnsachaidh ach a-mhàin na tha ri fhaighinn tro e-sgoil. Ach bha sinn a' toirt seachad cothrom air an t-solar seo mus deach a dhèanamh na thairgse nàiseanta.</p>

Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> Tha deagh thuigse aig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain air far a bheil iarrtas phàrantan ann airson FtG sa Bhun-sgoil, agus airson cothroman luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig do sgoilearan na h-Àrd-sgoile ann an Siorrachd Obar Dheathain. 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Dèan ceangal ri Bòrd na Gàidhlig gus deagh chleachdadh aontachadh a thaobh cruth agus briathrachas nan sgrùdaidhean a thathar a' moladh.	Suirbhìdh air a dhèanamh	An Dàmhair 2023	Ceannard an Fhoghlaim
Cruthaich suirbhìdhean do phàrantan agus obraich a-mach an dòigh as èifeachdaiche air am brosnachadh.	Suirbhìdh air a dhèanamh	An Dùbhlachd 2023	Ceannard an Fhoghlaim
Dèan suirbhìdh do phàrantan	Àireamh nam freagairtean dhan t-suirbhìdh	Am Faoilleach 2024	Ceannard an Fhoghlaim
Dèan mion-sgrùdadh agus ullach aithisg air toraidhean le gnìomhan sam bith a thig às a sin gu bhith air an toirt a-steach do phlanadh.	Aithisg air a dhèanamh leis na toraidhean	An Giblean 2024 agus fad beatha a' phlana	Ceannard an Fhoghlaim
Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> Gus beachdan dhaoine òga a ghabhail a-steach a thaobh solar foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig agus Luchd-ionnsachaidh na Gàidhlig 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Dèan ceangal ri Bòrd na Gàidhlig gus deagh chleachdadh aontachadh a thaobh cruth agus briathrachas nan sgrùdaidhean a thathar a' moladh.	Suirbhìdh air a dhèanamh	An Dàmhair 2023	Ceannard an Fhoghlaim

Cruthaich suirbhidhean do chlann agus daoine òga agus obraich a-mach an dòigh as èifeachdaiche air am brosnachadh.	Suirbhidh air a dhèanamh	An Dùbhlachd 2023	Ceannard an Fhoghlaim
Dèan suirbhidh do chloinn agus daoine òga.	Àireamh nam freagairtean dhan t-suirbhidh	Am Faoilleach 2024	Ceannard an Fhoghlaim
Dèan mion-sgrùdadh agus ullach aithisg air toraidhean le gnìomhan sam bith a thig às a sin gu bhith sin air an toirt a-steach do phlanadh.	Aithisg air a dhèanamh leis na toraidhean	An Giblean 2024 agus fad beatha a' phlana	Ceannard an Fhoghlaim

A' CUR DEAGH ÌOMHAIGH AIR ADHART AIRSON NA GÀIDHLIG

Amas Àrd-ìre	Tog mothachadh air feadh sgìre na Comhairle air a' Ghàidhlig agus a dualchas ann an Siorrachd Obar Dheathain		
Buil a thathar ag iarraidh	<ul style="list-style-type: none"> Tha barrachd mothachaidh air tachartasan Gàidhlig a tha a' tachairt ann an Siorrachd Obar Dheathain no ann an sgìrean làimh ris. Taic a thoirt do phròiseactan far am bi òigridh an sàs ann an òrain Ghàidhlig gus tuigse dhaoine òga air a' Ghàidhlig agus a dualchas ann an Siorrachd Obar Dheathain àrdachadh. 		
Cleachdadh làithreach	<ul style="list-style-type: none"> Bidh sinn ag obair ann an com-pàirteachas le Urras Leabhraichean na h-Alba gus bagaichean Bookbug Gàidhlig a thoirt seachad agus tha iad rim faighinn sna leabharlannan againn. Thug sinn taic do phròiseact Leabhar Dhèir le tagradh soirbheachail gu Maoin Dualchais a' Chrannchuir Nàiseanta agus prògram coimhearsnachd a mhair 7 mìosan. 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Tachartasan Gàidhlig air am brosnachadh gu gnìomhach nuair a bhios iad a' tachairt air seanailean conaltraidh poblach, nuair a thèid fios a thoirt dhuinn.	Faicsinneachd nan tachartasan. Àireamh de sheallaidhean.	Gach bliadhna	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Rannsaich cothroman airson co-obrachadh le Comhairle Baile Obar Dheathain (le ùmhlachd dhan aonta aca) agus buidhnean iomchaidh eile gus cothrom a thoirt do luchd-còmhnaidh ann an Siorrachd Obar Dheathain a dhol dhan Mhòd Ionadail agus gu gnìomhachdan nam Fèisean arithist.	<p>Bruidhinn mu chothroman le Comhairle Baile Obar Dheathain.</p> <p>An àireamh de chothroman a thèid a chomharrachadh</p> <p>An àireamh de ghnìomhachdan Fèis agus Mòdan Ionadail a tha rim faighinn do luchd-obrach</p>	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan

	ann an Siorrachd Obar Dheathain		
Ullaich prògram gus taic a chumail ri òigridh gus pàirt a ghabhail ann an pròiseactan òrain Ghàidhlig	Àireamh nan cothroman a chaidh a cho-roinn, agus àireamh na h-òigridh a' gabhail pàirt anns a' chothrom.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan
Brosnaich òigridh air an targaideachadh/so-leònte gus pàirt a ghabhail ann an pròiseactan òrain Ghàidhlig	Àireamh nan cothroman a chaidh a cho-roinn, agus an àireamh de dh'òigridh a chaidh a thargaideachadh a bhios a ghabh pàirt anns a' chothrom.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan

Amas Àrd-ìre	Cuir ri làthaireachd na Gàidhlig ann an tachartasan ealain is cultair agus ann an stòrasan coimhearsnachd		
Buil a thathar ag iarraidh	Gus taic a chumail ri farsaingeachd de chom-pàirtichean agus coimhearsnachdan le bhith a' cruthachadh ghnìomhachdan Gàidhlig		
Cleachdadh làithreach	<ul style="list-style-type: none"> • Bidh sinn ag obair ann an com-pàirteachas le Urras Leabhraichean na h-Alba gus bagaichean Bookbug Gàidhlig a thoirt seachad, a tha rim faighinn sna leabharlannan againn. • Thug sinn taic do phròiseact Leabhar Dhèir le tagradh soirbheachail gu Maoin Dualchais a' Chrannchuir Nàiseanta agus prògram for-ruigeachd a mhair 7 mìosan. 		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear

Co-obrachadh le com-pàirtichean agus coimhearsnachdan mu ghnìomhachd chultarach na Gàidhlig, leithid Leabhar Dhèir agus Gaelic Bookbug, agus a bhith a' toirt taic do chom-pàirtichean agus coimhearsnachdan gus maoinachadh a chomharrachadh agus gus cur a-steach air a shon gus taic a thoirt do ghnìomhachd chultarach Gàidhlig far a bheil sin iomchaidh.	Àireamh nan com-pàirtichean a gheibh taic. Àireamh nan gnìomhachdan. Àireamh nan tagraidhean tabhartais	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan
Brosnaich teaghlaichean, òigridh agus coimhearsnachdan air an targaideachadh gus pàirt a ghabhail ann an gnothaichean ealain is cultarach tron Ghàidhlig	Àireamh nan cothroman a chaidh a cho-roinn, agus an àireamh de theaghlaichean is òigridh a chaidh a thargaideachadh a ghabh pàirt anns a' chothrom.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan
Cuidich, nuair a thèid iarraidh, le bhith a' toirt seachad àite coimhearsnachd do luchd-ealain Gàidhlig gus an cuid obrach a dhèanamh no a shealltainn	Àireamh de dh'àiteachan coimhearsnachd air an toirt seachad/air an cleachdadh	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan
Co-obrach le ùghdarrasan eile faisg air làimh gus coimhead air a bhith a' cumail dà thachartas Gàidhlig/dhà-chànanach gach bliadhna	Bruidhinn mu chothroman le ùghdarrasan faisg air làimh An àireamh de chothroman a thèid a chomharrachadh An àireamh de thachartasan a chaidh a chumail gach bliadhna rè beatha a' Phlana	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Choimhearsnachdan, Sunnd agus Chom-pàirteachasan

AMASAN SEIRBHEISEAN CORPORRA

Is e seo an dàrna Plana Gàidhlig aig comhairle Siorrachd Obar Dheathain agus bho 2016, tha sinn air ceuman a ghabhail mean air mhean gus taic a chumail ris a' Ghàidhlig tro na seirbheisean corporra againn.

INBHE

Buil a thathar ag iarraidh	Suaicheantas agus brannd Cuir cruth air an t-suaicheantas corporra agus air a' bhranndadh an dà chuid ann an Gàidhlig agus Beurla aig a' chiad chothrom agus mar phàirt de phròiseas ùrachaidh sam bith. Bu chòir dhan t-suaicheantas an aon ìre follaiseachd a thoirt dhan dà chànan.		
Cleachdadh làithreach	Tha tionndadh Gàidhlig de shuaicheantas Comhairle Siorrachd Obar Dheathain anns an t-seata shuaicheantasan agus tha e air a bhrosnachadh tron duilleig eadra-lion agus anns a' mhodal trèanaidh mothachaidh do luchd-obrach.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Suaicheantas Gàidhlig a bhith mar phàirt de sheata nan suaicheantasan agus ann an dearbh-aithne lèirsinneach. Nuair a dh'ùraicheas sinn an suaicheantas agus branndadh againn, bidh seo a' gabhail a-steach Gàidhlig agus Beurla taobh a-staigh an t-suaicheantais corporra.	Air a choileanadh	Air a choileanadh	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Soidhnichean Bidh soidhnichean follaiseach a' gabhail a-steach Gàidhlig agus Beurla mar phàirt de phròiseas ùrachaidh sam bith.
-----------------------------------	---

Cleachdadh làithreach	<p><u>Sgoiltean</u>: Bidh soidhnichean le ainmean na sgoile dà-chànanach air sgoilean ùra a thèid a thogail agus air sgoiltean far a bheil a' Ghàidhlig mar phàirt den churraicealam.</p> <p><u>Soidhnichean air an taobh a-staigh</u>: Thèid soidhne Gàidhlig le 'Fàilte gu Comhairle Siorrachd Obar Dheathain' a chur suas aig na h-ionadan fàilte aig gach prìomh-oifis sgìreil.</p> <p><u>Leabharlannan</u>: Bidh soidhnichean le ainmean nan leabharlannan dà-chànanach airson toglaichean leabharlainn ùr no airson toglaichean leabharlainn ùraichte.</p> <p><u>Toglaichean ùra</u>: Bidh soidhnichean Gàidhlig mar phàirt de phròiseactan ùra gus toglaichean a thogail mar standard.</p> <p><u>Soidhnichean ioma-chànanach</u>: Bidh a' Ghàidhlig mar phàirt de shoidhnichean ioma-chànanach san àm ri teachd, mar eisimpleir plàcan fiosrachaidh aig làraichean dualchais. Ann an suidheachaidhean mar seo, thèid dèanamh cinnteach gun tèid a' Ghàidhlig agus an Scots a thaisbeanadh mar chànanan dualchasach na h-Alba.</p> <p><u>Ainmean-sràide</u>: Tha am Poileasaidh Ainmeachaidh is Àireamhachaidh Sràidean againn a' ceadachadh gum bi an t-ainm oifigeil aig sràidean ùra ann an aon chànan, dà chànan no gu h-ioma-chànanach, a' gabhail a-steach na Gàidhlig.</p>
------------------------------	---

Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Nuair a thèid sgoiltean ùra a thogail no far a bheil pròiseactan ann gus an t-ionad fàilte aig sgoil ùrachadh, thèid ainm na sgoile a shealltainn san ionad fàilte gu dà-chànanach.	An àireamh sa cheud de phròiseactan bhuntainneach a choileanas an riatanas seo bho cheann-latha buileachadh a' Phlana Ghàidhlig ùir.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana.	Ceannard Seilbh agus Rianachd Ghoireasan / Ceannardan an Fhoghlaim
Thèid soidhne Gàidhlig le 'Fàilte gu Comhairle Siorrachd Obar Dheathain' a chur suas aig na h-ionadan fàilte aig gach Prìomh-oifis Sgìreil aig a' Chomhairle.	An àireamh sa cheud de phròiseactan bhuntainneach a choileanas an riatanas seo bho cheann-latha	Gach bliadhna fad beatha a' phlana.	Ceannard Seilbh agus Rianachd Ghoireasan

Chan eil seo ais-ghabhalach agus thèid a bhuileachadh air a h-uile pròiseact ùr a bheir buaidh air na phrìomh Oifisean Sgìreil ainmichte.	buileachadh a' Phlana Ghàidhlig ùir.		
Bidh soidhne dà-chànanach aig a' phrìomh dheasg aig goireasan leabharlainn ma thèid goireasan ùrachadh no ma thèid goireasan ùr a thogail.	An àireamh sa cheud de phròiseactan bhuntainneach a choileanas an riatanas seo bho cheann-latha buileachadh a' Phlana Ghàidhlig ùir.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana.	Ceannard Seilbh agus Rianachd Ghoireasan
Bidh a' Ghàidhlig mar phàirt de shoidhnichean ioma-chànanach san àm ri teachd, mar phlàcan fiosrachaidh aig làraichean dualchais. Ann an suidheachaidhean mar seo, thèid dèanamh cinnteach gun tèid a' Ghàidhlig agus an Scots a thaisbeanadh mar chànanan dualchasach na h-Alba. Chan eil an riatanas seo ais-ghabhalach agus thèid beachdachadh air airson soidhnichean ùra agus ath-nuadhachadh/soidhnichean ùra sam bith.	An àireamh sa cheud de shoidhnichean ùraichte/an àite seann shoidhnichean ann an toglaichean a choileanas an riatanas seo bho cheann-latha buileachadh a' Phlana Ghàidhlig ùir.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana.	Ceannard Seilbh agus Rianachd Ghoireasan
Nì sinn sgrùdadh air a bhith a' cur ris an stiùireadh làithreach air cleachdadh ainmean-àite Gàidhlig taobh a-staigh a' phoileasaidh shoidhnichean a th' ann an-dràsta.	Aonta air poileasaidh ùr leis a' chomataidh poileasaidh iomchaidh.	Ath-sgrùdadh rè beatha a' phlana.	Ceannard Rathaidean is Bun-structair

CONALTRADH LEIS A' PHOBALL

Buil a thathar ag iarraidh	Brosnachadh Teachdaireachd gu bheil fàilte air conaltradh sa Ghàidhlig bhon phoball daonnan.		
Cleachdadh làithreach	Tha duilleag-lìn air làrach-lìn Comhairle Siorrachd Obar Dheathain a tha a' sealltainn gu bheil fàilte air conaltradh sa Ghàidhlig agus anns a bheil ceanglaichean ri fiosrachadh iomchaidh mun Gàidhlig.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Fàilte gu bhith air duilleag-lìn gus a dhèanamh soilleir gu bheil fàilte air conaltradh sa Ghàidhlig.	Air a choileanadh	Air a choileanadh	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Thèid sùil a thoirt air an làraich-lìn gu h-àrd gach ràithe gus dèanamh cinnteach gu bheil e ceart		Gach ràithe	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Bonn-coise 'Toilichte a bhith a' conaltradh sa Ghàidhlig' air a dhèanamh airson cleachdadh	Air a dhèanamh agus air fhoillseachadh air seanalan air an taobh a-staigh	An t-Samhain 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Conaltradh sgrìobhte Fàilte ga chur air conaltradh sgrìobhte sa Ghàidhlig (post, post-d agus meadhanan sòisealta) daonnan agus bidh freagairt ann sa Ghàidhlig, a rèir clàr-ama conaltraidh àbhaisteach na buidhne.		
Cleachdadh làithreach	Chaidh duilleag conaltradh a chruthachadh air eadra-lìon na comhairle gus dèanamh cinnteach gun robhar deònach conaltradh sgrìobhte a fhreagairt sa Ghàidhlig. Tha am modal trèanaidh a-staigh "Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig" na cùrsa riatanach airson luchd-obrach seirbheis chustamairean loidhne aghaidh.		

Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Duilleag conaltraidh air a dhèanamh air an eadra-lìon gus a dhèanamh soilleir gu bheilear deònach freagairt Gàidhlig a fhreagairt sa Ghàidhlig	Tha an duilleag ann	Air a choileanadh	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Thèid ath-sgrùdadh a dhèanamh air an duilleag eadra-lìon gach ràithe		Ath-sgrùdadh gach ràithe	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Fàilteachas is fòn		
	Far am bi e comasach do luchd-obrach le Gàidhlig an t-seirbheis seo a thoirt seachad, thèid taic a chumail riutha gus seo a dhèanamh agus thèid an t-seirbheis a bhrosnachadh dhan phoball.		
Cleachdadh làithreach	Tha am modal trèanaidh a-staigh “Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig” a’ teagasg bheannachdan bunaiteach, mar a sheallas tu ma tha comas aig neach-obrach Gàidhlig a bhruidhinn, agus dè nì iad ma gheibh luchd-obrach conaltradh sgrìobhte sa Ghàidhlig.		

Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Thèid earr-ràdh puist-d a chruthachadh airson luchd-obrach a tha airson a chur am follais gu bheil iad toilichte a bhith a’ conaltradh sa Ghàidhlig no sa Bheurla.	An àireamh de luchdaidhean a-nuas bho Leabharlann nan Ìomhaighean Corporra	An Dàmhair 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Coinneamhan Poblach		
	Tha cothroman gus coinneamhan poblach a chumail gu dà-chànanach no sa Ghàidhlig gan sireadh agus gam brosnachadh gu cunbhalach.		
Cleachdadh làithreach	Chan eil poileasaidh aontaichte aig Comhairle Siorrachd Obair Dheathain air cleachdadh na Gàidhlig ann an coinneamhan poblach aig an àm seo.		

	Chaidh òraid Ghàidhlig ullachadh dhan phròbhaist.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Far a bheil coinneamhan ann air cùisean co-cheangailte ris a' Ghàidhlig, thèid a bhrosnachadh gu dà-chànanach	Àireamh nan iomairtean sanasachd dà-chànanach	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Thèid òraid Ghàidhlig dhan Phròbhaist a libhrigeadh aig tachartasan poblach Gàidhlig iomchaidh sam bith.	Àireamh nan òraidean Gàidhlig air an libhrigeadh aig tachartasan Gàidhlig	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Thèid poileasaidh is pròiseas a stèidheachadh mu cuine is ciamar a thèid a' Ghàidhlig a chleachdadh aig coinneamhan	Poileasaidh agus pròiseas air a chruthachadh	Am Màrt 2025	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

FIOSRACHADH

Buil a thathar ag iarraidh	Fiosan Naidheachd		
	Bithear a' cuairteachadh fiosan naidheachd àrd-inbhe agus a h-uile fios naidheachd co-cheangailte ri Gàidhlig an dà chuid sa Ghàidhlig agus sa Bheurla.		
Cleachdadh làithreach	Nuair a bhios fios naidheachd a dhìth airson tachartas Gàidhlig, thèid seo a thoirt do na meadhanan san dà-chànan. Chan eil iarrtas air a bhith ann airson seo gu ruige seo.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Nuair a bhios fios naidheachd a dhìth airson tachartas Gàidhlig, thèid seo a thoirt do na meadhanan san dà-chànan, mas e is gu bheil	Leantainneach	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

eadar-theangachadh math ri fhaighinn taobh a-staigh a' chlàir-ama a tha a dhith.			
Thèid a h-uile fios naidheachd co-cheangailte ri tachartasan Gàidhlig a thoirt seachad san dà-chànanan le ullachaidhean air an dèanamh airson eadar-theangachadh math.	Thèid co-dhiù dà fhios naidheachd a sgaoileadh gach bliadhna fad beatha a' Phlana.	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Meadhanan Sòisealta Stuth Gàidhlig ga sgaoileadh tro na meadhanan sòisealta gu cunbhalach, le stiùir bho ìre cleachdaidh no cleachdadh a dh'fhaodadh a bhith ann.		
Cleachdadh làithreach	Thèid fios mu thachartasan sa Ghàidhlig a cho-roinn sna meadhanan sòisealta, san dà-chànan, mas e is gu bheil eadar-theangachadh math ri fhaighinn taobh a-staigh a' chlàir-ama a tha a dhith.		
Gnìomhan a dhith	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Thèid fios a sgaoileadh mu thachartasan sa Ghàidhlig air na meadhanan sòisealta san dà chànan.	Ruigsinneachd	Nuair a bhios seo a dhìth	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Foghlam: Thèid a h-uile tachartas Gàidhlig a bhrosnachadh gu dà-chànanach	Àireamh nan tachartasan a thèid a bhrosnachadh	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard an Fhoghlaim

Buil a thathar ag iarraidh	Làrach-lìn Bu chòir susbaint a bhith ri fhaighinn air làrach-lìn an ùghdarras phoblaich, le cuideam air na duilleagan a dh'fhaodadh an àireamh as motha de dhaoine fhaicinn.		
Cleachdadh làithreach	Tha duilleag-lìn air làrach-lìn Comhairle Siorrachd Obar Dheathain a tha a' sealltainn gu bheil fàilte air conaltradh sa Ghàidhlig agus anns a bheil ceanglaichean ri fiosrachadh iomchaidh mun Gàidhlig.		

Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Bheirear sùil air duilleag na Gàidhlig air an duilleig againn gach ràithe gus dèanamh cinnteach gu bheil e ceart.	Pongalachd	Gach ràithe	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
Foghlam: Bidh fiosrachadh a thaobh mar a gheibhear cothrom air Foghlam tro Mheadhan na Gàidhlig ri fhaighinn gu da-chànanach cuideachd	Fiosrachadh air fhoillseachadh gu dà-chànanach	Am Dùbhlachd 2023 agus an uair sin gach bliadhna	Ceannard an Fhoghlaim
Tha sinn air tasgadh ann am pluganan a bhios a' cur Gàidhlig air an làraich-lìn againn. Sgaoilidh sinn fios air seo air na h-àrd-ùrlaran againn sna meadhanan sòisealta gus dèanamh cinnteach gu bheil fios aig a' phoball air an t-seirbheis seo.	Thèid a chur a-steach ma thèid aontachadh.	An Dùbhlachd 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Foillseachaidhean Corporra		
	Air an dèanamh ann an Gàidhlig is Beurla, le prìomhachas air an fheadhainn a dh'fhaodadh a bhith air an leughadh leis an àireimh as motha de dhaoine		
Cleachdadh làithreach	Chan eil foillseachaidhean corporra gam foillseachadh sa Ghàidhlig aig an àm seo oir chan e i air aon de na sia cànanan as motha anns am bithear ag iarraidh eadar-theangachaidhean ann an Siorrachd Obar Dheathain, ach faodar fiosrachadh sa Ghàidhlig a thoirt seachad tron t-seirbheis eadar-theangachaidh againn.		

Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Foillsichidh sinn co-dhiù dà fhoillseachadh chorporra sa Ghàidhlig gach bliadhna.	Cumaidh sinn sùil air foillseachaidhean gus dèanamh cinnteach gun tèid	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

	co-dhiù dà fhoillseachadh chorporra fhoillseachadh sa Ghàidhlig gach bliadhna.		
Foghlam: Bidh artaigealan mu foghlam Gàidhlig is gnothaichean sgoile Gàidhlig dà-chànanach.		Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard an Fhoghlaim

Buil a thathar ag iarraidh	Cleachdadh a' chànain		
	Tha pròiseas an sàs gus dèanamh cinnteach gu bheil càileachd agus ruigsinneachd na Gàidhlig anns an fhiosrachadh chorporra aig ìre àrd.		
Cleachdadh làithreach	Tha cùmhnant eadar-mhìneachaidh is eadar-theangachaidh againn gus dèanamh cinnteach gu bheil càileachd an eadar-theangachaidh àrd agus tha Gàidhlig mar aon de na cànanan a tha ri fhaotainn airson eadar-theangachadh		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Nì sinn cinnteach gun cumar suas càileachd na Gàidhlig nuair a thèid solaraiche eadar-mhìneachaidh is eadar-theangachaidh sam bith fhastadh	Thèid beachdachadh air seo gu h-ìomchaidh taobh a-staigh a' chùmhnaid solair	Thig an cùmhnant a th' ann an-dràsta gu crìch ann an 2027 agus bidh seo mar phàirt den phròiseas tairgseachadh aig an ìre sin	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Taisbeanaidhean		
	Bu chòir coimhead air cothroman gus taisbeanaidhean poblach a libhrigeadh gu dà-chànanach no sa Ghàidhlig gu cunbhalach, le prìomhachas air a thoirt dhan fheadhainn leis a' bhuidheas as motha.		
Cleachdadh làithreach	Chan eil poileasaidh aontaichte aig Comhairle Siorrachd Obair Dheathain air cleachdadh na Gàidhlig ann an taisbeanaidhean aig an àm seo.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Thèid tachartasan Gàidhlig agus le ceanglaichean ris a' Ghàidhlig a bhrosnachadh gu dà-chànanach	An àireamh de shanasan a chleachdas tionndadh Gàidhlig an t-suaicheantais	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

LUCHD-OBACH

Buil a thathar ag iarraidh	In-sgrùdadh Dèan sgrùdadh cunbhalach air sgilean Gàidhlig agus iarrtasan airson trèanadh Gàidhlig tro bheatha gach plana.		
Cleachdadh làithreach	Chaidh sgrùdadh a dhèanamh taobh a-staigh na buidhne air sgilean luchd-obrach san Lùnastal 2021.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Lèirmheas air toraidhean suirbhidh an luchd-obrach agus a bhith a' toirt air adhart gnìomhan eile a tha a dhìth	Gnìomh(an) gu bhith air an cruthachadh stèidhichte air na toraidhean	An Dùbhlachd 2023	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

Buil a thathar ag iarraidh	Inntrigeadh Bidh fios mu phlana Ghàidhlig an ùghdarras mar phàirt den inntrigeadh aig luchd-obrach ùra uile		
Cleachdadh làithreach	Chaidh cùrsa air-loidhne a chruthachadh 'Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig' agus tha cothrom aig an luchd-obrach air fad air. Bhon Earrach 2021, tha an cùrsa goirid seo air a bhith riatanach dhan luchd-obrach seirbheis customair againn. Tha e na roghainn do luchd-obrach air feadh na buidhne an trèanadh seo a dhèanamh.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Ùraich agus ath-nuadhaich an trèanadh mothachaidh air ALDO (portal trèanaidh air-loidhne na comhairle) gus dèanamh cinnteach gu bheil e ùraichte.	Thèid trèanadh mothachaidh ath-sgrùdadh gach dà bhliadhna	Gach bliadhna fad beatha a' phlana	Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach / Ceannard Laghail agus Dhaoine

Cuir paragraf ris stiùireadh Inntigidh Seirbheis le ceangal ris a' Phlana Gàidhlig.	Dèan lèirmheas air Planaichean Inntigidh aig Seirbheisean gus dèanamh cinnteach gu bheil ceangal ann	An Dùbhlachd 2023	Ceannard Laghail is Dhaoine
Innis do luchd-obrach mun chùrsa air-loidhne 'Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig'	Aithisgean bhon Shìostam Riaghlaidh an Ionnsachaidh	An Dùbhlachd 2023	Ceannard Laghail is Dhaoine
Buil a thathar ag iarraidh	Trèanadh cànan		
	Trèanadh agus leasachadh sgilean Gàidhlig air an tabhann dhan luchd-obrach, gu sònraichte a thaobh cur an gnìomh plana Gàidhlig an ùghdarrais phoblaich.		
Cleachdadh làithreach	Chaidh sreath de chlasaichean oidhche aghaidh ri aghaidh a chumail ann an diofar sgìrean ann an Siorrachd Obar Dheathain. Mas as trice, bha na h-àireamhan de luchd-frithealaidh a chrìochnaich an cùrsa air fad gu math ìosal.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Dh'fhaodte gun tig gnìomhan eile bhon Sgrùdadh a-staigh air comasan cànan	Thèid gnìomh sam bith a bharrachd a chur ri aithisgean sgrùdadh bliadhnail do Bhòrd na Gàidhlig.	An Dùbhlachd 2023 agus tro bheatha a' phlana	Ceannard Laghail is Dhaoine
Gus seiseanan àm lòn a chur air dòigh air-loidhne gus an urrainn do bhuidhnean nas motha de luchd-obrach a bhith an làthair an dàrna cuid beò no às dèidh làimh.	Aon seisean aig àm lòn gu bhith air a chur air dòigh gach mìos. Bidh seo a rèir iarrais, agus goireasan a bhith rim faighinn	An Dàmhair 2023 agus gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine
Thèid seiseanan a chlàradh gus am bi am faigh an luchd-obrach air fad cothrom orra aig àm a tha iomchaidh dhaibh.	Àireamh de sheiseanan air an clàradh - targaid 100%	An Dàmhair 2023 agus an uair sin gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

Buil a thathar ag iarraidh	Trèanadh mothachaidh Trèanadh mothachaidh Gàidhlig, le prìomhachas air stiùirichean, buill bùird, comhairlichean agus luchd-obrach air a bheil dleastanas a bhith a' conaltradh gu dìreach leis a' mhòr-shluagh.		
Cleachdadh làithreach	Chaidh clasaichean mothachaidh Gàidhlig a thoirt seachad ann an leabharlannan air feadh Siorrachd Obar Dheathain ro ChOVID. Bha iad seo rim faighinn dhan luchd-obrach agus do na Buill Thaghte uile. Chaidh cùrsa air-loidhne a chruthachadh 'Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig' agus tha cothrom aig an luchd-obrach air fad air.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
A bhith a' leantainn air adhart a' toirt seachad seiseanan Mothachaidh Gàidhlig dhan a h-uile neach-obrach agus Ball Thaghte.	Thèid co-dhiù dà sheisean a chumail gach bliadhna far a bheil goireasan rim faighinn	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine
Thèid seiseanan a chlàradh agus bidh iad rim faighinn do luchd-obrach is buill thaghte	Thèid a h-uile seisean a chlàradh	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine
A' dèanamh barrachd obair brosnachaidh air a' chùrsa air-loidhne a chaidh a chruthachadh 'Mar a fhreagras tu custamairean aig a bheil Gàidhlig'. Bidh an cùrsa seo a' toirt seachad fiosrachadh bunaiteach mu bheannachdan Gàidhlig, cleachdadh ainmean-sgrìobhte Gàidhlig agus fiosrachadh mu bhith a' cleachdadh seirbheisean eadar-mhìneachaidh agus eadar-theangachaidh. Tha an cùrsa cuideachd a' toirt seachad ceanglaichean gu Learn Gaelic agus cùrsaichean a tha rim faighinn ann an Oilthigh Obar Dheathain. Tha e cuideachd a' toirt cothrom do dhaoine comharrachadh ma tha ùidh sam bith aca ann a	An àireamh de dhaoine a chleachdas an cùrsa	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

bhith a' faighinn cothrom air dòighean eile gus Gàidhlig ionnsachadh.			
---	--	--	--

Buil a thathar ag iarraidh	Fastadh Ag aithneachadh agus a' toirt spèis do sgilean Gàidhlig taobh a-staigh a' phròiseas fastaidh tron ùghdarras phoblach air fad.		
Cleachdadh làithreach	Far an robh Gàidhlig air a liostadh mar shlat-tomhais riatanach ann an pròifil obrach, chaidh an sanas obrach a chur a-mach le eadar-theangachadh Gàidhlig.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Thèid a h-uile pròifil obrach far a bheil Gàidhlig ainmichte mar sgil riatanach a bhrosnachadh agus a shanasachadh gu dà-chànanach	An àireamh sa cheud de phròifilean obrach far a bheil Gàidhlig na sgil riatanach a th' air a shanasachadh gu dà-chànanach	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

Buil a thathar ag iarraidh	Fastadh Gàidhlig air ainmeachadh mar sgil riatanach agus/no ion-mhiannaichte ann an tuairisgeulan obrach gus am plana Gàidhlig a libhrigeadh agus a rèir comhairle fastaidh Bòrd na Gàidhlig.		
Cleachdadh làithreach	Roimhe seo bha dà dhreuchd shealach air an cruthachadh airson Tidsair Bun-sgoile Gàidhlig agus Oifigear Leasachaidh Gàidhlig, agus bha Gàidhlig anns na Slatan-tomhais Riatanach no ion-mhiannaichte airson an dà chuid.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Dèan lèirmheas air poileasaidhean agus modhan-obrach HR gus stiùireadh a chur ann mu bhith a' gabhail a-steach na Gàidhlig mar sgil ion-	Dèan ath-sgrùdadh air poileasaidhean agus modhan HR	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

mhiannaichte ann an ath-sgrùdadh air pròifilean obrach agus/no cruthachadh dhreuchdan ùra far a bheil sin iomchaidh.			
Dèan lèirmheas air pròifilean obrach gus faighinn a-mach a bheil dreuchd sam bith eile a dh'fheumas na slatan-tomhais riatanach / ion-mhiannaichte seo a bhith ann	Lèirmheas air a dhèanamh air pròifilean obrach	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

Buil a thathar ag iarraidh	Fastadh Sanasan-obrach dà-chànanach no sa Ghàidhlig airson dreuchdan far a bheil Gàidhlig ainmichte mar sgil riatanach.		
Cleachdadh làithreach	Far a bheil Gàidhlig air a liostadh mar shlat-tomhais riatanach ann an pròifil na h-obrach thathar air an sanas obrach a chur a-mach le eadar-theangachadh Gàidhlig.		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear
Far an tèid iarrtas a chur a-steach gus dreuchd bàna a lìonadh a' comhairleachadh gu bheil a' Ghàidhlig anns na slatan-tomhais riatanach no ion-mhiannaichte thèid teacsa an t-sanais a chur airson eadar-theangachadh.	Tha eadar-theangachadh Gàidhlig air teacsa an t-sanais airson dreuchdan bàna iomchaidh.	Gach bliadhna	Ceannard Laghail is Dhaoine

CORPAS NA GÀIDHLIG

Buil a thathar ag iarraidh	Gnàthachas Litreachaidh na Gàidhlig Thèid an tionndadh as ùire de Ghnàthachas Litreachadh na Gàidhlig a leantainn anns gach nì sgrìobhte a nì an t-ùghdarras poblach.		
Cleachdadh làithreach	Thèid cunradair na comhairle airson Eadar-mhìneachadh is Eadar-theangachadh a chleachdadh airson eadar-theangachaidhean Gàidhlig		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Prìomh Oifigear

<p>Gus dèanamh cinnteach gun tèid seo a chumail ann an cùmhnantan ùra san àm ri teachd</p>	<p>An riatanas a chur ann an cùmhnant ùr</p>	<p>An ath-thuras a thèid an cùmhnant a chur a-mach gu tairgse - An t-luchar 2027</p>	<p>Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach</p>
--	--	--	--

Buil a thathar ag iarraidh	Ainm-àite Bithear a' sireadh is a' leantainn comhairle air ainmean-àite Gàidhlig bho Ainmean-Àite na h-Alba.		
Cleachdadh làithreach	Thathar a' tuigsinn gum faodar comhairle a shireadh bho Ainmean-àite na h-Alba		
Gnìomhan a dhìth	Mar a thèid seo a thomhas	Ceann-latha targaid	Priomh Oifigear
Thèid comhairle a shireadh bho Ainmean-Àite na h-Alba ma tha seo a dhìth ann a bhith a' cur an gnìomh nan gnìomhachdan fo "Shoidhnichean"	Àireamh nan iarrtasan airson comhairle	Gach bliadhna mar a bhios iomchaidh	Ceannard Seilbh agus Rianachd Ghoireasan

4. FOILLSEACHADH A' PHLANA

FOILLSEACHADH AGUS SANASACHD A' PHLANA

AIR AN TAOBH A-STAIGH

Thèid innse do luchd-obrach Comhairle Siorrachd Obar Dheathain mun phlana tro artaigil air eadra-lìon na comhairle, tro bhith a' sgaoileadh a' phlana bho àrd-luchd-stiùiridh gu na seirbheisean aca fhèin, agus tro shlighean conaltraidh neo-fhoirmeil do luchd-obrach (m.e. Yammer)

Bidh uallach gus am plana a lìbhrigeadh leis a' bhuidhinn buileachaidh thar-sheirbheis, ach thèid innse dhan luchd-obrach air fad mun chothrom cur ris na gnìomhan a tha air am mìneachadh sa phlana, far a bheil sin iomchaidh dhaibh. Nì sinn cinnteach cuideachd gun togar mothachadh mun fhiosrachadh Ghàidhlig air an duilleig eadra-lìn shònraichte, agus air a' mhodal trèanaidh air-loidhne a tha sinn air cruthachadh mar-thà. Thèid ar stiùireadh le toraidhean sgrùdaidhean ar luchd-obrach a thaobh an iarrtais airson cothroman gus sgilean Gàidhlig a thogail, agus brosnachidh sinn cothroman a rèir sin tro na slighean a tha air am mìneachadh gu h-àrd.

AIR AN TAOBH A-MUIGH

Thèid Plana Gàidhlig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain fhoillseachadh sa Ghàidhlig agus sa Bheurla air an làraich-lìn againn. A bharrachd air seo, nì sinn na leanas:-

- nì sinn sanasachd air a' phlana air diofar àrd-ùrlaran sna meadhanan sòisealta
- brosnachidh sinn mothachadh air a phlana do phrìomh luchd-ùidh anns na roinnean poblach, prìobhaideach agus san treas roinn

- sgaoilidh sinn lethbhreacan den phlana do bhuidhnean Gàidhlig iomchaidh sam bith agus do bhuidhnean eile aig a bheil ùidh anns a' chùis
- cuiridh sinn lethbhreacan pàipeir a-mach nuair a thèid sin iarraidh

5. GOIREASACHADH A' PHLANA

Thèid na cosgaisean co-cheangailte ris na gnìomhachdan gu h-àrd a phàigheadh à buidseatan a th' ann mar-thà aig na seirbheisean comhairle a bhios gan libhrigeadh.

6 A' SGRÙDADH A' PHLANA

Thèid aithisg sgrùdaidh bhliadhnail a chur gu Bòrd na Gàidhlig agus bi i cuideachd ri faighinn dhan phoball. Bidh an aithisg a' cuimseachadh air adhartas nan gnìomhan comharraichte a chuidicheas le bhith a' libhrigeadh Amasan Àrd-ìre agus Amasan Seirbheis Chorpóra. Bidh seo air a sgrùdadh tro Bhuidheann Buileachaidh agus Sgrùdaidh Plana Gàidhlig Siorrachd Obar Dheathain.

7. AM PLANA GÀIDHLIG ANNS AN ÙGHDARRAS PHOBLACH

UALLACH AIRSON A' PHLANA AIR A' CHEANN THALL

Tha uallach iomlan air Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach airson ullachadh, libhrigeadh agus sgrùdadh Plana Gàidhlig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain. Is urrainnear fios a chur thuca mar a leanas: -

AINM: Kate Bond

DREUCHD: Ceannard Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach

ROINN: Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
AINM NA BUIDHNE: Comhairle Siorrachd Obar Dheathain
SEÒLADH: Taigh Woodhill, Rathad Westburn, Obar Dheathain, AB16 5GB

ÀIREAMH FÒN: 01467 536162
SEÒLADH PUIST-DEALAIN: Kate.Bond@aberdeenshire.gov.uk

UALLACH LÀITHEIL AIRSON A' PHLANA

Tha uallach làitheil air Manaidsear Ro-innleachd Gnìomhachais airson lìbhrigeadh agus sgrùdadh Plana Gàidhlig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain. Bu chòir ceistean mu obrachadh a' phlana bho latha gu latha a chur gu:

AINM: Fiona NicCaluim
DREUCHD: Manaidsear Ro-innleachd Gnìomhachais
ROINN: Seirbheisean Chustamairean agus Didseatach
AINM NA BUIDHNE: Comhairle Siorrachd Obar Dheathain
SEÒLADH: Taigh Woodhill, Rathad Westburn, Obar Dheathain, AB16 5GB

ÀIREAMH FÒN: 01467 533031
SEÒLADH PUIST-DEALAIN: Fiona.McCallum@aberdeenshire.gov.uk

BUIDHEANN BUILEACHAIDH IS SGRÙDAIDH A' PHLANA GHÀIDHLIG

Tha e air aon de na h-Amasan Àrd-ìre againn sa Phlana seo a bhith "a' stèidhich agus a' cumail suas buidheann buileachaidh plana Gàidhlig le riochdachadh bho Sheirbheisean uile na comhairle". Thathar an dùil Cumhachan Iomraidh a stèidheachadh dhan bhuidhinn ron Mhàrt 2022, mar a tha air a mhìneachadh anns na gnìomhan gu h-àrd. Sònraichidh seo dè na seirbheisean taobh a-

staigh na comhairle a bhios air an riochdachadh agus a bhios an sàs sa bhuidhinn. Thèid clàr de choinneamhan a chur air dòigh cuideachd.

A' CONALTRADH LE LUCHD-OBACH

Chaidh duilleag Mothachadh Gàidhlig a chruthachadh air eadra-lìon na comhairle.

Chaidh sgrùdadh air sgilean Gàidhlig an luchd-obrach a chumail san Lùnastal 2021, tron àrd-ùrlar coimhearsnachd air-loidhne againn Engage Aberdeenshire. Chaidh seo a bhrosnachadh dhan luchd-obrach gu farsaing. Tron t-suirbhidh seo gheibh sinn tuigse cuideachd air an ùidh agus an t-iarrrtas a th' ann airson trèanadh bunaiteach ann an Gàidhlig dhaibhsan aig nach eil mòran sgilean no sgilean sam bith. Thathar an dùil gun tèid am fiosrachadh bhon sgrùdadh seo a leasachadh barrachd fad beatha a' Phlana tro bhith a' conaltradh le luchd-obrach tron Bhuidhinn Cho-cheangail Luchd-obrach againn.

Nuair a thèid fhoillseachadh, thèid am Plana seo airson 2023-28 a bhrosnachadh gu farsaing am measg luchd-obrach gus aire a thogail.

BUIDHNEAN LETH-EISIMEILEACH IS TREAS PÀRTAIDHEAN

Bidh prìomh uallach air a' bhuidhinn sgrùdaidh is buileachaidh a bhith a' comharrachadh chothroman fios a thoirt dhan fheadhainn a libhrigeas seirbheisean/bathar (me cunnradairean) às leth na comhairle mu na gealltanasan ann am Plana Gàidhlig na comhairle.

EÀRR-RÀDH 1 – IN-SGRÙDADH AIR COMAS CÀNAIN

Facal-tòiseachaidh

Thathar a' moladh gun dèanar sgrùdadh air sgilean Gàidhlig an luchd-obrach mar phàirt den phròiseas agus Plana Gàidhlig a chruthachadh. Chaidh suirbhidh goirid a chruthachadh agus a ruith air làrach-lìn Engage Aberdeenshire agus bha e fosgailte bho 31^{mh} Lùnastal gu 19^{mh} Samhain 2021. Chaidh an suirbhidh a bhrosnachadh air eadra-lìon na comhairle agus air an àrd-ùrlar Yammer air an taobh a-staigh, agus chaidh iarraidh air manaidsearan seirbheis fios sgaoileadh do na sgiobaidhean aca.

Na fhuair sinn a-mach

Tha an earrann seo na geàrr-chunntas air an fhios air ais a fhuair eadhon bhon cho-chomhairle leis an luchd-obrach. Fhreagair ceud dà fhichead 's a naoi (149) neach-obrach an suirbhidh.

Ìre nan Sgilean Gàidhlig

Nuair a chaidh faighneachd dhaibh dè an ìre de sgilean Gàidhlig a bha aca nam beachd:

- Chan eil sgilean Gàidhlig aig 83% den luchd-freagairt
- Tha sgilean aig ìre tòiseachaidh aig 14%
- Tha sgilean eadar-mheadhanach aig 2%.
- Thuir aon neach-freagairt gu bheil iad fileanta

Ùidh ann a bhith ag ionnsachadh abairtean Gàidhlig

Chaidh faighneachd do dhaoine aig an robh sgilean Gàidhlig bunaiteach, no aig nach robh Gàidhlig sam bith, am biodh ùidh aca ann an seisean “ionnsachadh aig àm lòn” gus abairtean bunaiteach ionnsachadh.

Bha na 145 freagairtean mar a leanas:

- Nochd 50% ùidh ann a bhith a' dol ann
- Cha robh ùidh aig 36% ann a bhith a' dol ann
- Cha robh fios aig 14%

Sgilean Gàidhlig san Àite-obrach

Chaidh faighneachd den luchd-freagairt am bi iad a' cleachdadh sgilean Gàidhlig san àite-obrach. Thuir ceathrar luchd-freagairt gum biodh. B' e na h-eisimpleirean a chaidh a thoirt seachad a bhith a' teagasg òrain sgoil-àraich agus clas BS1/2 air dathan agus àireamhan; a' toirt seachad leasan beaga ad hoc ann an Gàidhlig bhunaiteach do sgoilearan ann an clasaichean mar thidsear-solair; agus a bhith a' cuideachadh co-obrach le fuaimneachadh ainmean Gàidhlig m.e. àiteachan, drochaidean.

Mothachadh air Plana Gàidhlig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain

Chaidh faighneachd dhan luchd-fhreagairt an robh iad mothachail air Plana Gàidhlig na Comhairle a tha a' cur ri Plana Nàiseanta na Gàidhlig. Cha robh 65% mothachail air Plana na comhairle, ach thuir 35% gun robh iad mothachail.

A' brosnachadh na Gàidhlig ann an Siorrachd Obar Dheathain

Chaidh faighneachd den luchd-freagairt an robh molaidhean aca air mar a ghabhadh Gàidhlig a bhrosnachadh ann an Siorrachd Obar Dheathain. B' iad na cuspairean as làidire a thàinig troimhe:

- Ionnsachadh tro sgoiltean, a' gabhail a-steach bun-chùrsa Ghàidhlig aig aois òg
- Dh'fhaodadh clasaichean an-asgaidh no air pris reusanta (is dòcha air-loidhne) a bhith air an tabhann do choimhearsnachdan agus do luchd-obrach
- A bhith a' beachdachadh air soidhnichean poblach - soidhnichean sràide, soidhnichean rathaid, àiteachan far am bi luchd-turais a' dol agus meadhan bhailtean

Comhairle Obar Dheathain agus a' Ghàidhlig

Chaidh faighneachd den luchd-fhreagairt an robh iad ag aontachadh no ag eas-aontachadh ri sreath de dh'aithrisean mun Ghàidhlig ann an Siorrachd Obar Dheathain. Bha na h-aithrisean agus na prìomh fhreagairtean mar a leanas:

Chan eil a' Ghàidhlig cudromach do dh'obair Chomhairle Siorrachd Obar Dheathain – b' e gun a bhith ag aontachadh no ag eas-aontachadh an fhreagairt as cumanta, air a leantainn le ag eas-aontachadh.

Tha e cudromach gun urrainn do chustamairean conaltradh sa Ghàidhlig leis a' bhuidhinn, ma tha iad a' faireachdainn nas comhfhurtail sin a dhèanamh – b' e ag aontachadh an fhreagairt a bu chumanta

Chan eil Gàidhlig a' buntainn riumsa nam dhreuchd – b' e gun a bhith ag aontachadh no ag eas-aontachadh an fhreagairt a bu chumanta, air a leantainn le ag aontachadh.

Tha mi a' cur taic ri oidhirpean Comhairle Siorrachd Obar Dheathain gus a' Ghàidhlig a leasachadh air feadh na buidhne – b' e ag aontachadh an fhreagairt a bu chumanta, air a leantainn le gun a bhith ag aontachadh no ag eas-aontachadh.

Tha mi a' tuigsinn àite na roinne agam ann a bhith cur an gnìomh Plana Gàidhlig Comhairle Siorrachd Obar Dheathain – b' e gun a bhith ag aontachadh no ag eas-aontachadh an fhreagairt a bu chumanta, air a leantainn le ag eas-aontachadh.

Tha mi a' tuigsinn mo dhleastanas fhèin ann a bhith cur an gnìomh Plana Gàidhlig Chomhairle Siorrachd Obar Dheathain – b' e gun a bhith ag aontachadh no ag eas-aontachadh an fhreagairt a bu chumanta, air a leantainn gu dlùth le ag eas-aontachadh.

Beachdan a bharrachd

Chaidh cothrom a thoirt dhan luchd-freagairt beachdan eile a thoirt seachad. Bha freagairtean measgaichte le cuid den luchd-freagairt ag ràdh gum biodh iad deònach Gàidhlig bhunaiteach ionnsachadh agus gum bu toil leotha gum biodh barrachd chothroman ionnsachaidh air an cur air adhart.

Na h-Ath-cheuman

Chomharraich toraidhean an sgrùdaidh gum feumar mothachadh a thogail le luchd-obrach mu dhiofar ghnìomhan sa phlana. Tha a bhith a' brosnachadh na h-obrach a tha seirbheis Foghlaim na comhairle a' toirt seachad a thaobh na Gàidhlig mar ghnìomh sa Phlana mar-thà, cho math ris an fheum a bhith a' cumail cothrom ionnsachaidh neo-fhoirmeil do luchd-obrach. Thèid mothachadh a thogail mu àite gach seirbheis ann a bhith a' libhrigeadh a' Phlana Ghàidhlig, far am faigh luchd-obrach cothrom air barrachd chothroman ionnsachaidh Gàidhlig taobh a-muigh na h-obrach, agus air a' mhodal ionnsachadh air-loidhne bhunaiteach a th' ann mar-thà do luchd-obrach aig an aon àm ri bhith a' brosnachadh a' chothruim ionnsachadh neo-fhoirmeil.

EÀRR-RÀDH 2 – CO-CHOMHAIRLE PHOBLACH

Facal-tòiseachaidh

Tha co-chomhairleachadh poblach na phàirt riatanach den pròiseas gus Plana Gàidhlig a dheasachadh. 'S e adhbhar a' cho-chomhairleachaidh fiosrachadh a chruinneachadh air mar a ghabhas am Plana a leasachadh. Chaidh suirbhidh a chruthachadh agus a ruith air àrd-ùrlar Engage Aberdeenshire. Bha an suirbhidh fosgailte bho 26 Lùnastal gu 7 Dàmhair 2021. Chaidh an suirbhidh a bhrosnachadh tro sheanailean meadhanan sòisealta na comhairle agus a chuirteachadh gu luchd-aithne (a-staigh agus a-muigh) airson sgaoileadh.

Fhuair grunn bheachdan mu iomchaidheachd a' Phlana ann an Siorrachd Obar Dheathain, le luchd-freagairt a' nochdadh dragh gu sònraichte mu stòrasan, cosgais agus buaidh air libhrigeadh seirbheis. Chuir cuid den luchd-freagairt taic ri bhith a' cur ri mothachadh air a' Phlana Ghàidhlig agus air cothroman na Gàidhlig ach gun bhuidhe sam bith air goireasan.

Na fhuair sinn a-mach

Tha geàrr-chunntas air an fhios air ais anns an earrainn seo. Fhreagair 139 duine an suirbhidh. Bha a' mhòr-chuid nas sine na 35 bliadhna a dh'aois agus bha àireamh cho-ionann de dh'fhireannaich is boireannaich.

Ìre nan Sgilean Gàidhlig

Nuair a chaidh faighneachd dhaibh am b' urrainn dhaibh Gàidhlig a bhruidhinn, a leughadh no a sgrìobhadh:

- Fhreagair 124 neach-freagairt (89%) nach b' urrainn/nach robh e buntainneach
- Is urrainn 7 luchd-freagairt Gàidhlig a thuigsinn
- Is urrainn 5 Gàidhlig a bhruidhinn
- Is urrainn 8 Gàidhlig a leughadh
- Tha comas sgrìobhaidh Gàidhlig aig 5

Làrach-lìn Comhairle Siorrachd Obar Dheathain

Cha robh a' mhòr-chuid den luchd-fhreagairt (66%) mothachail air duilleag fiosrachaidh na Gàidhlig air duilleag-lìn na comhairle.

Beachdan air an Dreachd Plana Gàidhlig

Nuair a chaidh faighneachd dhaibh a bheil an Dreach Plana furasta a thuigsinn, fhreagair luchd-freagairt mar a leanas:

Chan eil - 26%, Chan eil fhios agam - 34%, Tha - 40%

Dhaibhsan a fhreagair "chan eil", chaidh faighneachd carson. Bha beachdan a' gabhail a-steach na leanas:

- Tha cruth clàran nan gnìomhachdan doirbh a thuigsinn

- Chan eil e soilleir fhathast dè thathar a' dèanamh gus dèiligeadh ri gainnead na Gàidhlig
- Chaidh faclan Gàidhlig a chleachdadh gun eadar-theangachadh Beurla
- Nuair a chaidh faighneachd dè na gnìomhan eile a dh'fhaodar gabhail gus amasan a' Phlana a libhrigeadh
- Barrachd chothroman dhan Ghàidhlig ann an sgoiltean.
- Comharraich buannachdan (dualchas) na Gàidhlig taobh a-staigh na sgìre dhaibhsan nach eil ag aontachadh
- Barrachd chothroman do dh'òigridh gus Gàidhlig ionnsachadh.

Nuair a chaidh faighneachd dhaibh an robh dad a bharrachd aca ri mholadh dhan Phlana Ghàidhlig gus amasan a' Phlana Nàiseanta a choileanadh, thuirt luchd-freagairt:

- Bu chòir solar a bhith ann dhan phoball gus a' Ghàidhlig ionnsachadh.

Nuair a chaidh faighneachd dhaibh an robh iad airson beachdan sam bith eile a thoirt seachad, thuirt luchd-freagairt

- Bu chòir dhuinn mothachadh a thogail gun robh Gàidhlig ga bruidhinn ann an Siorrachd Obar Dheathain uair

An uair sin chaidh faighneachd dhan luchd-freagairt an robh molaidhean sam bith aca mu na dòighean anns sam faod seirbheisean agus/no coimhearsnachdan obrachadh còmhla nas fheàrr gus gnìomhan a tha air an comharrachadh sa Phlana a libhrigeadh. A-rithist cha robh a' mhòr-chuid den luchd-freagairt den bheachd gun robh feum air Plana ann an Siorrachd Obar Dheathain. Chaidh na puingeann eile seo a dhèanamh:

- Dh'fhaodadh brosnachadh nas fheàrr a dhèanamh air a' Ghàidhlig ann an ealain is cultar
- Dh'fhaodadh dòigh-obrach a bhith ann a bha a' gabhail a-steach an dà chuid Gàidhlig agus Scots

Na Rinn Sinn agus na h-Ath Cheumannan

Chaidh beachdachadh air toraidhean na co-chomhairleachaidh poblach agus tha iad air an gabhail a-steach sa Phlana Ghàidhlig dhan ìre is gu bheil iad a' cumail taic do dh'adhbhar a' Phlana. Tha cuid den fhios-air-ais mu bhith a' faighinn tuigse nas fheàrr air na cothroman Gàidhlig a tha rim faighinn mar-thà air an gabhail a-steach fo Amasan Àrd-Ìre an Fhoghlaim, mar eisimpleir a bhith a' brosnachadh chothroman agus suirbhidh dealbhaichte de phàrantan is sgoilearan gus fiosrachadh a chruinneachadh mu iarrrtas. Tha sinn air na faclan Beurla a chur ri taobh nam faclan Gàidhlig a chaidh a chleachdadh ann an tionndadh Beurla a' phlana gus cuisean a dhèanamh nas soilleire agus gus mì-chinnt a sheachnadh. Bidh cothrom aig

Buidheann Buileachaidh Plana Gàidhlig na Comhairle air toraidhean na co-chomhairle seo.